

Instrukcja

Konferencja Grupy Rodzinnej we wnioskach systemowych PO KL ośrodków pomocy społecznej i powiatowych centrów pomocy rodzinie (poddziałanie 7.1.1. i 7.1.2.)

System wdrażania obowiązujący w projektach realizowanych
w 2011/2012 roku.

Wstęp

Konferencja Grupy Rodzinnej jest innowacyjnym sposobem pracy z rodzinami zagrożonymi wykluczeniem społecznym. Badania prowadzone przez Fundację „Nadzieja dla Rodzin” z Torunia w sposób jednoznaczny pokazują, że jest to model skuteczny i z powodzeniem stosowany przez ośrodki pomocy społecznej i powiatowe centra pomocy rodzinie w Polsce.

Fundacja „Nadzieja dla Rodzin” prowadząca Krajowe Centrum KGR jest organizacją odpowiedzialną za wdrażanie KGR w naszym kraju.

KGR jest modelem opartym na współpracy, spotkaniu wielu osób mogących pomóc tym, którzy przeżywają kryzys. Podobna filozofia leży u podstaw wdrażania metody. Zależy nam na stałej **współpracy** z ośrodkiem pomocy społecznej/powiatowym centrum pomocy rodzinie, docelowo także z całą społecznością lokalną, budowaniu raczej relacji niż pozostania w obszarze „usługodawca – usługobiorca”. Zaangażowanie Fundacji obejmuje wszystkie okresy pracy metodą KGR: przygotowanie projektu, wdrażanie, realizacja (koordynatorzy KGR, szkolenia, superwizje itp.), promocja, ewaluacja.

Zapraszamy do współpracy instytucje pomocy społecznej, które w KGR widzą szansę poprawy funkcjonowania swoich klientów oraz okazję do zwiększenia oferty pomocowej swoich ośrodków.

Czym jest model Konferencja Grupy Rodzinnej?

Konferencja Grupy Rodzinnej jest metodą pracy z rodziną lub jak niektórzy badacze podkreślają nie tylko metodą, ale przede wszystkim „nowym spojrzeniem” na rodzinę w systemie pomocowym. **KGR to działania podejmowane przez rodzinę, wspierane przez koordynatora KGR mające doprowadzić do spotkania jak największej liczby członków rodziny, w celu podjęcia próby rozwiązania problemu jaki się w niej pojawił.**

Konferencja Grupy Rodzinnej jest szansą daną rodzinie, jako pierwszej instytucji odpowiedzialnej za nią samą, na podjęcie samodzielnej próby zmierzenia się z problemem, często przed ingerencją ze strony pomocy społecznej. Zasada się na przekonaniu, że rodzina ma w sobie wystarczającą siłę i motywację aby rozwiązanie problemu rozegrało się wewnątrz rodziny i jej siłami.

Przygotowaniem konferencji zajmuje się **rodzina** przy wsparciu koordynatora. Koordynator powinien być osobą niezwiązaną zawodowo i osobiście z członkami rodziny uczestniczącej w konferencji. Poczucie neutralności koordynatora powinno także dotyczyć jego zaangażowania w procesie rozwiązywania problemu przez rodzinę. Jego zadaniem nie jest radzenie jak rozwiązać problem a jedynie zachęcenie rodziny do przybycia na konferencję i stworzenia planu rozwiązania sytuacji problemowej. Najważniejsze jest aby rodzina czuła, że ona jest organizatorem konferencji a koordynator jedynie zbiera ustalenia lub jeżeli jest taka potrzeba negocjuje je między członkami rodziny.

Model metody KGR

1. Zgłoszenie rodziny do Konferencji Grupy Rodzinnej
2. Przygotowanie do spotkania rodziny
3. Spotkanie rodziny
4. Realizacja planu rodziny

Zgłoszenie rodziny do KGR

Zgłoszenie rodziny do udziału w Konferencji Grupy Rodzinnej musi być poprzedzone wstępną akceptacją ze strony rodziny. Zgoda rodziny na konferencję jest tu kluczowym elementem. Od początku procesu musi mieć bowiem przekonanie, że to ona decyduje i jest odpowiedzialna za podjęte ustalenia. Jeżeli rodzina decyduje się na podjęcie próby rozwiązania problemu metodą KGR, osoba zgłaszająca wypełnia formularz zgłoszenia rodziny do KGR. Jeżeli weryfikacja zgłoszenia jest pozytywna, przydzielany jest do danej rodziny, przez Fundację, koordynator KGR.

Przygotowanie

Wszyscy praktycy i teoretycy zajmujący się tą metodą twierdzą, że jest to najważniejszy etap konferencji. Przygotowanie do KGR jest także etapem najdłuższym.

Przygotowaniem konferencji zajmuje się rodzina przy wsparciu koordynatora. Koordynator powinien być osobą niezwiązaną zawodowo i osobiście z członkami rodziny uczestniczącej w konferencji. Dobre wykorzystanie czasu przygotowania w znaczący sposób wpływa na jakość planu stworzonego przez rodzinę. W tym czasie koordynator pomaga w ustaleniu listy zaproszonych osób, sposobu ich zaproszenia, ustala z rodziną materialną stronę spotkania (czas, miejsce, posiłek itp.). Ważną rolę będzie także przygotowanie przez koordynatora osoby zgłaszającej. Rola koordynatora jest kluczowa dla powodzenia i wypracowania dobrego planu. Zadania stawiane przed koordynatorem KGR są wyznaczane przez zasadę pomocniczości. Koordynator KGR może pomóc rodzinie jedynie wtedy, kiedy rodzina wyczerpała już wszystkie możliwości rozwiązania problemu technicznego (np. znalezienie sali na spotkanie rodziny) i staje się bardziej towarzyszem rodziny niż specjalistą pracy z rodziną.

Dzień konferencji/spotkania

Spotkanie rodziny obejmuje trzy fazy:

- dzielenie się informacjami

Po słowie wprowadzenia koordynatora osoba zgłaszająca - pracownik socjalny przedstawia sytuację w jakiej znalazła się rodzina. Prezentuje mocne strony rodziny, ale także obawy jakie niesie zaistniała sytuacja. Celem jest przedstawienie rodzinie możliwie pełnej informacji o sytuacji rodziny. Ważne jest, by wszyscy członkowie usłyszeli w jednym czasie i miejscu, od jednej osoby na czym polega problem, ponieważ stan wiedzy o danej sytuacji może być różny w przypadku poszczególnych członków rodziny. W tej części konferencji ważna jest także możliwość zadawania dodatkowych pytań osobie odpowiedzialnej za rodzinę z ramienia systemu pomocy. Członkowie rodziny nie powinni się

dzielić swoimi informacjami na temat problemu – czyni to jedynie osoba zgłaszająca. Zakończenie tej części spotkania wyznacza przekazanie rodzinie pytania, na które odpowiadając rodzina tworzy plan wyjścia z sytuacji kryzysowej.

- prywatny czas dla rodziny

Jest to czas, w którym rodzina pozostaje sama. Pracownik socjalny, koordynator i inne niespokrewnione osoby opuszczają pomieszczenie, w którym rodzina uczestniczy w konferencji. W tym czasie rodzina rozważa uzyskane informacje, poszukuje optymalnych rozwiązań. Odpowiadając na pytania przekazane przez koordynatora sporządza plan reintegracji. W tym czasie koordynator i pracownik socjalny oczekują na zakończenie tej części konferencji w innym pomieszczeniu.

- zaakceptowanie (lub nie) planu stworzonego przez rodzinę

Jeżeli pracownik socjalny zgadza się z planem akceptuje go i zachęca rodzinę do jego realizacji. Ważne jest tu podkreślenie, że plan nie ma być odpowiedzią na oczekiwania i projekcje osoby zgłaszającej. Jest to wynik pracy rodziny i jest wypadkową pomysłów wszystkich osób uczestniczących w procesie decyzyjnym.

Realizacja planu

Koordynator przekazuje każdemu uczestnikowi konferencji kopię sporządzonego planu. Przyjęcie planu przez rodzinę jest formą zobowiązania wobec jego postanowień. Od tego momentu wszyscy członkowie angażują się w realizację planu

Zakończenie konferencji nie jest jednoznaczne z zakończeniem pracy z rodziną. Na tym etapie koordynator wycofuje się, a zadanie to podejmuje osoba zgłaszająca. Kontrola realizacji planu jest prowadzona zarówno przez rodzinę, jak i instytucję. Przekazanie rodzinie funkcji kontrolnej jest także jednym z fundamentów metody. Na ogół wyznacza się z rodziny jedną osobę, która regularnie udziela informacji pracownikowi socjalnemu o stopniu wypełniania poszczególnych ustaleń oraz, w razie potrzeby, zwraca się do niego z prośbą o pomoc. Dużą pomocą jest ustalenie na spotkaniu rodziny terminu i miejsca spotkania rewizyjnego. Uczestniczy w nim pracownik socjalny i rodzina. Głównym celem tego spotkania jest zrewidowanie postanowień planu. Jest ono okazją do rozpoznania obszarów, w których rodzina potrzebuje szczególnej zachęty i zmotywowania oraz wsparcia.

Dlaczego KGR?

Jest innowacyjnym i skutecznym narzędziem do pracy socjalnej z rodzinami, szczególnie w projektach systemowych PO KL:

- odciąża pracowników socjalnych w ich codziennej pracy
- jest narzędziem budowania nowoczesnego wizerunku ośrodka pomocy społecznej
- angażuje środowisko lokalne w pomoc rodzinom
- jest pozytywnie oceniana także w badaniach prowadzonych przez profesjonalne firmy badawcze:

Wyciąg z raportu badań dotyczących projektów systemowych 7.1.1 i 7.1.2 w województwie kujawsko - pomorskim wykonanych na zlecenie Regionalnego Ośrodka Polityki Społecznej w Toruniu:

„Szczególnie skuteczne rozwiązania

W ramach przeprowadzonego badania zidentyfikowane zostały rozwiązania, które są warte upowszechniania jako dobre praktyki zarówno dlatego, że sprawdziły się w konkretnych projektach, jak i dlatego, że pomagają przezwyciężyć typowe ograniczenia występujące w projektach realizowanych przez OPS i PCPR.(...)

WPROWADZENIE KGR JAKO INSTRUMENTU „STANDARYZOWANEGO”

KGR jest metodą aktywizacji osoby potrzebującej wsparcia oraz jej otoczenia w zakresie przezwycięzania doświadczanych przez tę osobę problemów. Przydatność KGR potwierdził przedstawiciel instytucji pomocy społecznej, która zastosowała ją w ramach projektu systemowego:

Przebiegła pomyślnie. Mieliliśmy [kilka] rodzin i wszystkie można powiedzieć przeszły bez żadnych problemów, i wiem, że zaczęła się cieszyć popularnością ta metoda, pracownicy oraz koordynatorzy zauważyli jednak, że jest to dobra metoda. [IDI PCPR].

Proces upowszechniania KGR wydaje się niezagrożony, biorąc pod uwagę, że od początku 2010 roku KGR figuruje jako jeden z instrumentów aktywizacji społecznej, wymienionych w *Zasadach przygotowania, realizacji i rozliczania projektów systemowych....* Stąd być może nawet większą uwagę, niż na samą metodę warto zwrócić na jej istotną cechę, którą jest standaryzacja, rozumiana w tym przypadku jako precyzyjne określenie, w jaki sposób ma przebiegać jej stosowanie. Pod tym względem KGR wyróżnia się na korzyść spośród instrumentów, które OPS i PCPR mogą stosować w ramach projektów systemowych.”

Pełna wersja raportu: http://wsparciekadr.ropstorun.pl/fileadmin/ewaluacja/Raport_Ewaluacja_7.pdf

Efektywność finansowa wprowadzania KGR

Oszczędności poczynione w związku z wdrażaniem metody KGR są bardzo wymierne. Jako przykładowe zostaną przedstawione dwa obszary:

1. zmniejszenie liczby dzieci umieszczanych w instytucjonalnej pieczy zastępczej,
2. przeniesienie działań dotąd realizowanych przez pomoc społeczną na rodzinę

1. Umieszczanie dzieci w placówkach opiekuńczo – wychowawczych.

Symulacje finansowe przeprowadzono na przykładzie miasta Włocławek (woj. kujawsko – pomorskie) – stan styczeń 2011

Obecnie we Włocławku (ponad 117 tys. mieszkańców) w placówkach opiekuńczo – wychowawczych przebywa **141** dzieci (109 na terenie miasta i powiatu, 32 poza powiatem) – dane styczeń 2011

Średni koszt miesięcznego utrzymania dziecka w placówce wynosi 3216,43 zł

średni koszt utrzymania dziecka w placówce (na miesiąc)	koszt KGR (całkowity)
3216,43 zł	2950 zł

Taki koszt utrzymania jednego dziecka w placówce generuje roczny koszt dla budżetu miasta i powiatu w wysokości **5 442 199,56 zł** ($3216,43 \text{ zł} \times 141 \text{ dzieci} = 453516,63 \text{ zł} \times 12 \text{ miesięcy} = 5442199,56 \text{ zł}$)

Należy podkreślić, że są to jedynie koszty utrzymania w placówce, bez kosztów ponoszonych z tego tytułu przez Miejski Ośrodek Pomocy Rodzinie, sąd rejonowy itp. a które wiążą się z pobytem dziecka w placówce. W tych kosztach będą zarówno koszty prowadzenia korespondencji (znaczki, czas przygotowania w MOPR, sądzie) jak i pracy poszczególnych pracowników (np. sędzia na rozprawie – koszt orzeczenia – pensja sędziego podzielona na czas poświęcony rodzinie – rozprawa plus przygotowanie) często nieuświadomianych w procesie obliczania kosztu pobytu w placówkach opiekuńczo – wychowawczych.

Przy założeniu, że w danym ośrodku będziemy realizować 20 KGR, które będą dotyczyły 54 dzieci (średnia dzieci w rodzinach uczestniczących w KGR 2,7 dziecka na rodzinę) sukcesem zakończy się 1/3 przypadków (choć w rzeczywistości skuteczność jest na wyższym poziomie), wyliczenia będą wyglądały następująco:

- ilość dzieci w „udanych” KGR 18 (ilość udanych KGR = 7)
- koszt KGR
 $20 \text{ KGR} \times 2950 \text{ zł} = 59\,000 \text{ zł}$
- koszt pobytu w placówce dla 54 dzieci ($54 \text{ dzieci} \times 12 \text{ miesięcy} \times 3216,43 \text{ zł} = 2\,084\,246,64 \text{ zł}$)

koszt utrzymania dzieci w placówce	całkowity koszt KGR
2 084 246, 64 zł	59 000 zł

Koszt dla gminy i powiatu bez KGR (w opiece zostaje 54 dzieci) 2 084 246,64 zł
Koszt dla gminy i powiatu z KGR (w opiece zostaje 36 dzieci plus koszt KGR 60 000 zł) $1389497,76 \text{ zł} + 60\,000 \text{ zł} = 1\,449\,497,76 \text{ zł}$
($36 \text{ dzieci} \times 3216,43 \text{ zł} \times 12 \text{ miesięcy}$)

co daje roczne oszczędności
634 748, 88 zł czyli ponad 30% budżetu

Powyższe wyliczenia zostały przeprowadzone przy założeniu niskiej skuteczności KGR. W rzeczywistości odsetek dzieci pozostawionych w rodzinach biologicznych, umieszczonych w spokrewnionych rodzinach zastępczych, czy zabranych z instytucjonalnych form opieki jest znacząco wyższy w granicach 78%.

2. Przeniesienie kosztów pomocy na rodzinę

Przedstawiony poniżej plan pomocy wypracowany przez rodzinę zakłada kilka działań, które musiałyby być podjęte przez ośrodek pomocy społecznej i które byłyby finansowane przez gminę. Plan miał pomóc matce samotnie wychowującej dzieci, która przeszła załamanie nerwowe spowodowane przemocą stosowaną przez męża.

Pytanie postawione rodzinie w czasie KGR:

Jak pomóc Pani Izie w opiece nad małoletnimi dziećmi?

Plan rodziny:

- 1. Pani Jadwiga K. i jej mąż Zbigniew deklarują pomoc w drobnych remontach domowych tj. obróbka drzwi wejściowych do domu, uszczelnienie dachu*
- 2. Pani Jadwiga K. i jej mąż Zbigniew zobowiązują się do załatwienia transportu węgla na zimę dla Pani Izy i dzieci*
- 3. Pani Zofia L. zobowiązuje się do udzielenia pomocy sąsiedzkiej przy pilnowaniu dzieci, w trakcie nieobecności mamy*
- 4. Pani Katarzyna M. będzie pomagać dzieciom przy odrabianiu lekcji, w ramach zajęć pozalekcyjnych od poniedziałku do piątku w świetlicy środowiskowej w B.*
- 5. Pani Krystyna Z. – pracownik świetlicy wiejskiej deklaruje opiekę nad dziećmi w soboty, kiedy mama (Pani Iza) będzie w pracy. Ponadto zapewni organizację czasu wolnego od zajęć szkolnych*
- 6. Babcia Alina K. zobowiązuje się zawozić i przywozić dzieci z domu do Ż i ze Ż. do domu na ćwiczenia korygujące wzrok i opiekę w czasie ferii świątecznych i zimowych*
- 7. Pan Marcel M. zobowiązuje się w weekendy i w czasie dni wolnych od szkoły (wakacje) spędzać czas na zabawach z dziećmi tj. gry w piłkę nożną, gry komputerowe i wycieczki rowerowe*
- 8. Babcia zobowiązuje się w przypadku choroby dzieci zawozić dzieci do lekarza*
- 9. Pani Anna M. deklaruje pomoc w nauce (korepetycje) w weekendy*
- 10. Wszyscy zebrani deklarują wsparcie psychiczne, duchowe Pani Izie i dzieciom, służą dobrą radą.*

(imiona i nazwiska zostały zmienione)

Wyceniając wartość poszczególnych punktów można powiedzieć, że to kilkaset złotych miesięcznie. Należy także uświadomić sobie, że w związku z brakiem tak dużych funduszy pomocowych w gminach nie byłoby możliwe wdrożenie planu zakładającego tak wszechstronną i całościową pomoc rodzinie.

Realizacja planu przedstawionego powyżej będzie zajmować 20 – 25 godziny tygodniowo. Jak łatwo obliczyć zaangażowanie rodziny w działania związane z planem pozwoli na **oszczędność 1/2 etatu** tylko w przypadku tej jednej rodziny.

Wdrażanie KGR

Implementacja modelu KGR opiera się na współpracy pomiędzy ośrodkami pomocy społecznej/powiatowymi centrami pomocy rodzinie a Fundacją „Nadzieja dla Rodzin”. Pragniemy aby model Konferencja Grupy Rodzinnej na stałe wszedł do systemu pomocowego. Dlatego zależy nam na podejmowaniu współpracy wieloletniej opartej na rzeczywistym partnerstwie. Fundacja „Nadzieja dla Rodzin” jako podmiot odpowiedzialny za wdrażanie KGR w Polsce, w poczuciu odpowiedzialności za model wspiera współpracujące instytucje pomocowe na każdym etapie wdrażania modelu.

Krajowe Centrum KGR wypracowało modele wdrażania, które pozwalają na dużą skuteczność działań podejmowanych w rodzinach problemowych. Rozpoczęcie pracy modelem KGR wiąże się z budową systemu, który zakłada działania zarówno lokalnych „pomagaczy”, w tym przede wszystkim pracowników socjalnych oraz personelu Fundacji (koordynatorzy, opiekunowie projektów, doradcy regionalni, osoby zajmujące się dokumentacją, ewaluacją itp.)

Projekty w ramach których wprowadzany był model Konferencja Grupy Rodzinnej były finansowane z różnych źródeł EFS, MPiPS (program budowania systemu opieki nad dzieckiem i rodziną), środków własnych gmin/powiatów, w ramach środków przeznaczanych na profilaktykę.

Obecnie w Polsce najprostszym sposobem finansowania wprowadzania KGR są środki przeznaczone na projekty systemowe w ramach Europejskiego Funduszu Społecznego – Program Operacyjny Kapitał Ludzki. W związku z tym w niniejszym opracowaniu wskazano rozwiązania pozwalające na rozpoczęcie realizacji KGR w ramach finansowania z Unii Europejskiej.

Wdrażanie KGR w ramach projektów systemowych ośrodków pomocy społecznej i powiatowych centrów pomocy rodzinie (Program Operacyjny Kapitał Ludzki, Poddziałania 7.1.1. i 7.1.2)

Jednym z podstawowych dokumentów dotyczących projektów systemowych PO KL są: *Zasady przygotowania, realizacji i rozliczania projektów systemowych Ośrodków Pomocy Społecznej, Powiatowych Centrów Pomocy Rodzinie oraz Regionalnego Ośrodka Polityki Społecznej w ramach Programu Operacyjnego Kapitał Ludzki 2007-2013*

W dokumencie tym wskazane są zarówno instrumenty jakie są możliwe do wykorzystania w projektach systemowych oraz zasady konstrukcji samych projektów.

Konferencja Grupy Rodzinnej w okresie od stycznia 2010 do grudnia 2010 stanowiła odrębny instrument aktywizacji społecznej. W wytycznych ogłoszonych w styczniu 2011 realizowana jest w ramach instrumentu:

h) organizacja i finansowanie metod pracy w środowisku rodzinnym

Ministerstwo Rozwoju Regionalnego w piśmie z dnia 13.08.2010 wskazuje jednoznacznie, że KGR należy umieszczać właśnie w tym instrumencie aktywizacji społecznej.

MINISTERSTWO ROZWOJU
REGIONALNEGO

DEPARTAMENT ZARZĄDZANIA
EUROPEJSKIM FUNDUSZEM
SPOŁECZNYM

Warszawa, 13.08.2010 r.

DZF-I-82201-83-ABU/10
NK 111020/10

Instytucje Pośredniczące i Pośredniczące 2
stopnia komponentu regionalnego

Szanowni Państwo,

Uprzejmie informuję, że zmiany zaproponowane w *Zasadach przygotowania, realizacji i rozliczania projektów systemowych w ramach Programu Operacyjnego Kapitał Ludzki 2007-2013*, odnoszące się do wykorzystania różnych metod pracy w środowisku rodzinnym, miały na celu rozszerzenie możliwego do zastosowania w ramach projektów systemowych katalogu instrumentów aktywnej integracji. Rozszerzając ten zapis, umożliwiono wykorzystanie, poza Konferencją Grupy Rodzinnej, także innych form pracy w środowisku rodzinnym np. mediacji rodzinnej.

Jednocześnie, nawiązując do pisma Instytucji Zarządzającej z dnia znak: DZF-I-82201-83-ABU/10, NK 97677) przypominam, iż prawo własności przemysłowej chroni nazwę *Konferencja Grupy Rodzinnej*, natomiast treść metody nie podlega ochronie na podstawie prawa własności przemysłowej, co oznacza, że metoda pracy z rodziną jaką jest KGR, może być nadal wykorzystywana w ramach projektów systemowych w Działaniu 7.1 *Rozwój i upowszechnianie aktywnej integracji*, przy jednoczesnym poszanowaniu prawa własności przemysłowej, a także prawa autorskiego.

Zwracam się również z uprzejmą prośbą o niewykorzystywanie, bez zgody autorów lub właścicieli, materiałów chronionych prawem własności przemysłowej lub prawem autorskim w ramach realizowanych projektów systemowych.

Z poważaniem,

dyrektor
Instytucji Pośredniczącej

Do wiadomości:

Fundacja „Nadzieja dla Rodzin”, ul. Warszawska 4/5, 87-100 Toruń

KAPITAŁ LUDZKI
NARODOWA STRATEGIA SPÓJNOŚCI

Ministerstwo
Rozwoju Regionalnego
ul. Wspólna 2/4
00-926 Warszawa

tel. (022) 330 30 04
fax (022) 330 30 31
www.mrr.gov.pl
www.funduszeuropejskie.gov.pl

Należy podkreślić, że model Konferencja Grupy Rodzinnej może być wdrażany **jedynie w oparciu o współpracę** z Fundacją „Nadzieja dla Rodzin” z Torunia, która zgłosiła nazwę Konferencja Grupy Rodzinnej do Urzędu Patentowego RP jako znak towarowy i korzysta z jego prawnej ochrony.

Powyższe zastrzeżenie nie powoduje jednak konieczności formalnego partnerstwa projektowego. KGR jest działaniem, którego wykonanie jest zlecane Fundacji. **W związku z ochroną znaku towarowego jakim jest Konferencja Grupy Rodzinnej ustawa o zamówieniach publicznych pozwala na zlecenie KGR w procedurze pozaprzetargowej** (jest tylko jeden podmiot realizujący KGR)

Konferencja Grupy Rodzinnej we wnioskach aplikacyjnych PO KL (poddziałanie 7.1.1. i 7.1.2)

Poniżej zostały przedstawione przykładowe zapisy jakie mogą znaleźć się we wnioskach systemowych PO KL. Mają one pokazać jedynie zasadę, schemat opisywania KGR i służyć pomocą w opracowaniu własnego wniosku i zapisów dotyczących KGR.

Punkt 3.1.1 Uzasadnienie potrzeby realizacji projektu

Komentarz: Każda społeczność charakteryzuje się specyficznymi problemami czy zespołami problemów. Zastosowanie KGR będzie wynikało z analizy tych problemów i umiejscowieniem modelu pozwalającym na ich rozwiązanie. Poniżej przedstawiono bardzo ogólny zapis pokazujący zastosowanie KGR do klientów pomocy społecznej, którzy są osobami słabo zmotywowanymi do podjęcia zmian w swoim życiu.

Przykładowy zapis: „Z analizy dokumentacji sporządzonej przez pracowników socjalnych wynika, że dominującą barierą w ponownej reintegracji społecznej i zawodowej osób długotrwale korzystających z pomocy społecznej jest brak motywacji do podjęcia zmian. Większość z tych osób miała możliwość podjęcia czynności ku zmianom, jednak w większości przypadków nie zostały one wykorzystane.

Wyżej opisane problemy wskazują na konieczność objęcia tych osób instrumentami, które będą w głównej mierze ukierunkowane na zmotywowanie do podjęcia pozytywnych zmian i ponownej integracji ze społeczeństwem a w dalszej perspektywie reintegracji zawodowej. W tym celu zostanie zastosowany model Konferencja Grupy Rodzinnej w ramach instrument aktywizacji społecznej organizacja i finansowanie metod pracy w środowisku rodzinnym, który pozwala na zaangażowanie również otoczenia osoby wykluczonej w procesy motywacyjne, co będzie sprzyjało realizacji celów szczegółowych, a przez to celu głównego projektu”.

Punkt 3.2. Grupy docelowe

Komentarz: Wybór grupy docelowej jest związany z analizą potrzeb i problemów danej społeczności lokalnej. Każda instytucja określa grupę docelową dla całego projektu. Nie wydaje się koniecznym, aby wydzielać specjalną grupę docelową dla jednego instrumentu, chyba, że specyfika projektu wymaga takiego działania. Istotnym jest aby opis grupy docelowej był zgodny z zasadami przygotowania wniosków systemowych i SzOP-em.

Według Zasad przygotowania projektów systemowych beneficjentami projektu, czyli jednostkami realizującymi projekt są następujące podmioty:

1. W poddziałaniu 7.1.1 – gminne jednostki organizacyjne – **ośrodki pomocy społecznej**, o których mowa w art. 110 ustawy o pomocy społecznej, zaś w poddziałaniu 7.1.2 - powiatowe jednostki organizacyjne - **powiatowe centra pomocy rodzinie**, o których mowa w art. 112 ustawy o pomocy społecznej, działające na rzecz aktywizacji osób:

(a) bezrobotnych i/lub

(b) nieaktywnych zawodowo i/lub

(c) zatrudnionych,

zagrożonych wykluczeniem społecznym, które jednocześnie są osobami w wieku aktywności zawodowej (15 – 64 lata), korzystającymi ze świadczeń pomocy społecznej w rozumieniu przepisów o pomocy społecznej⁸,

(d) osób traktowanych, jako otoczenie osób wykluczonych społecznie, o których mowa w ppkt (a) - (c), przez co rozumie się osoby mieszkające we wspólnym gospodarstwie domowym, w rozumieniu przepisów o pomocy społecznej oraz osoby zamieszkujące w środowisku osób wykluczonych społecznie. Osoby będące „otoczeniem” mogą występować w projektach wyłącznie w powiązaniu z osobami, o których mowa w ppkt (a) - (c).

I. Uczestnikami projektu, o których mowa w pkt. 1 (a) – (c), mogą być na przykład:

Komentarz: Konferencja Grupy Rodzinnej jest modelem, który można zastosować w każdym przypadku kiedy rodzina musi podjąć ważną decyzję i konieczna jest pomoc któremuś z członków rodziny. Podkreśleniem zaznaczono obszary, w których KGR były już realizowane.

- osoby długotrwale bezrobotne; niepełnosprawne, w tym z zaburzeniami psychicznymi;
- osoby po zwolnieniu z zakładu karnego lub innej placówki penitencjarnej;
- osoby bezdomne;
- osoby nieaktywne zawodowo z uwagi na opiekę nad dziećmi lub innymi osobami zależnymi; (Komentarz: warto zwrócić uwagę, że niektóre z KGR odbywają się ze względu na osobę starszą – konieczność zapewnienia opieki, a beneficjentem jest jej opiekun np. dorosłe dziecko, ta sama sytuacja dotyczy dzieci)
- osoby uzależnione od alkoholu lub innych środków odurzających, poddające się procesowi leczenia lub będące po jego zakończeniu.
- **osoby z problemami w sprawach opiekuńczo-wychowawczych lub dotyczących rodziny w kryzysie, zwłaszcza rodziny niepełnej lub wielodzietnej;**
- osoby opuszczające placówki opiekuńczo-wychowawcze typu rodzinnego i socjalizacyjnego, domy pomocy społecznej dla dzieci i młodzieży niepełnosprawnej

intelektualnie, domy dla matek z małoletnimi dziećmi i kobiet w ciąży, rodziny zastępcze oraz schroniska dla nieletnich, zakłady poprawcze, specjalne ośrodki szkolno-wychowawcze lub młodzieżowe ośrodki wychowawcze (zgodnie z art. 19 ust. 6 ustawy o pomocy społecznej); (Fundacja ma pierwsze doświadczenia z rodzinami zastępczymi, przygotowuje się do projektów związanych z usamodzielnianiem)

- uchodźcy, cudzoziemcy posiadający zgodę na pobyt tolerowany oraz cudzoziemcy posiadający zezwolenie na osiedlenie się, zezwolenie na zamieszkanie na czas oznaczony, zezwolenie na pobyt rezydenta długoterminowego WE lub objęci ochroną uzupełniającą, mający trudności z integracją zawodową i społeczną;
- młodzież w wieku od 15 do 25 roku życia, pochodząca ze środowisk zagrożonych wykluczeniem społecznym (w tym znajdująca się w rodzinach naturalnych, rodzinach zastępczych oraz placówkach opiekuńczo – wychowawczych).

II. Osobami z otoczenia, o których mowa w pkt. 1 (d), mogą być na przykład:

- członkowie rodziny uczestnika projektu (małżonek/małżonka, dzieci, rodzice), jeśli zamieszkują wspólnie i prowadzą wspólne gospodarstwo domowe;
- mieszkańcy i sąsiedzi zamieszkujący wspólnie w bloku, osiedlu, dzielnicy;
- osoby ze wspólnego środowiska pracy;
- osoby należące do tych samych kategorii społecznych, związane środowiskowo z klientem projektu, (ale nieobjęte wprost projektem), np. osoby niepełnosprawne, rodzice samotnie wychowujących dzieci;

Przykładowy zapis: „Grupę docelową stanowią osoby, które korzystają z pomocy społecznej, nie pracują i są w wieku aktywności zawodowej oraz osoby stanowiące ich otoczenie społeczne co jest zgodne z grupami docelowymi wymienionymi dla poddziałania 7.1.1/2 w Szczegółowym Opisie Priorytetów PO KL.

Wybór takiej grupy docelowej wynika z konieczności zmotywowania tych właśnie osób wykluczonych społecznie do podjęcia aktywnej integracji społecznej i podjęcia prawidłowej realizacji zadań w ramach ról społecznych (osoby długotrwale korzystające ze świadczeń pomocy społecznej są w najliczniejszą grupą ze wszystkich grup korzystających ze świadczeń). Osoby z otoczenia społecznego będą odgrywały zasadniczą rolę w procesie prawidłowej reintegracji osoby wykluczonej i dlatego stanowią istotną grupę beneficjentów projektu. Zastosowanie metody KGR dla tej grupy docelowej ma swoje uzasadnienie w tym, że w wielu przypadkach inne sposoby mające na celu aktywizację tych właśnie osób nie przyniosły pożądanego rezultatu. (...)

Docelowo wsparciem ma zostać objętych 15 osób wykluczonych społecznie - długotrwale korzystających z pomocy społecznej oraz ich otoczenie, które jest oszacowane w liczbie ok. 10 osób na każdą osobę biorącą udział w projekcie, co stanowi ok.150 (liczba BO x 10) osób objętych wsparciem. Zakłada się, że w jednej KGR będzie uczestniczyło ok. 10 osób z otoczenia osoby wykluczonej”.

Punkt 3.3 ZADANIA

Komentarz: Konferencja Grupy Rodzinnej jest jednym z instrumentów aktywnej integracji. W większości województw nie ma potrzeby dokładnego opisywania na czym ona polega, przedstawiania całego modelu, czy etapów (tak jak się tego nie robi w przypadku kursów zawodowych, treningów, czy wsparcia indywidualnego).

Przykładowy zapis: „W realizacji kontraktów socjalnych wykorzystany zostanie instrument aktywizacji społecznej metody pracy w środowisku rodzinnym w ramach którego zostanie zastosowana metoda pracy z rodzinami Konferencja Grupy Rodzinnej”.

We wniosku należy podać ilość realizowanych KGR. Bazując na wcześniejszym doświadczeniu określone zostały optymalne liczby KGR dla poszczególnych typów i wielkości społeczności lokalnych.

Miasta	
wielkość (liczba mieszkańców)	Minimum ilość KGR
do 3000 mieszkańców	minimum 5 KGR
3001 – 15 000 mieszkańców	minimum 7 KGR
15 001 – 50 000 mieszkańców	minimum 12 KGR
powyżej 50 000 mieszkańców	minimum 15 KGR

Gminy wiejskie i miejsko-wiejskie	
wielkość (liczba mieszkańców)	minimum ilość KGR
do 2000 mieszkańców	minimum 5 KGR
2001 – 5000 mieszkańców	minimum 6 KGR
5001 – 10 000 mieszkańców	minimum 8 KGR
powyżej 10 000 mieszkańców	minimum 10 KGR

Powiaty – konieczne są indywidualne ustalenia w zależności od wyboru grupy docelowej oraz modelu współpracy z ośrodkami pomocy społecznej w terenie powiatu. Przyjmuje się, że optymalnie liczba KGR nie powinna być mniejsza niż 8.

Komentarz: Zgodnie z dokumentem „Zasady przygotowania, realizacji i rozliczania projektów systemowych...” we wniosku o dofinansowanie w punkcie 3.3 należy zaznaczyć czy dane zadanie zostanie zlecone jako usługa czy też wykonane w ramach partnerstwa.

Praca z rodziną metodą Konferencja Grupy Rodzinnej zostanie wykonana jako usługa zlecona.

Komentarz: Produkty muszą być zintegrowane z celami i zadaniami wyznaczonymi w poprzednich punktach.

Przykładowe produkty

1. Przeprowadzenie 15 KGR (z każdą osobą wykluczoną i jej otoczeniem społecznym), (weryfikacja: karta z przeprowadzonej KGR)

2. Sporządzenie przez pracowników socjalnych 15 indywidualnych diagnoz sytuacji osobistej i rodzinnej osób wykluczonych objętych projektem (weryfikacja: diagnozy sporządzone w formie pisemnej).
3. Wypracowanie 15 indywidualnych planów reintegracji mających docelowo doprowadzić do aktywizacji i integracji danej osoby ze społeczeństwem (weryfikacja: 15 planów reintegracji).
4. Udzielenie wsparcia ok. 120 osobom z otoczenia osób wykluczonych zakwalifikowanych do udziału w projekcie (średnio 8os. z otoczenia społecznego na 1 UP) (weryfikacja: karty pracy z rodziną).

3.5 Oddziaływanie projektu

Przykładowe zapisy dotyczące rezultatów/efektów

1. Minimum uczestników projektu (w tym ... kobiet i ... mężczyzn) zostało zmotywowanych do wypracowania rozwiązania problemu powodującego wykluczenie społeczne w formie planu reintegracji. (weryfikacja: plan reintegracji)
2. Minimum osób z otoczenia społecznego osób wykluczonych zostało zmotywowanych do pomocy w wypracowaniu rozwiązania problemu UP (weryfikacja: lista uczestników spotkania, plan reintegracji)

Rezultaty miękkie:

1. Minimum UP zwiększyło motywację do rozwiązania problemu (weryfikacja: ankiety uczestników)
2. Minimum osób z otoczenia społecznego UP zwiększyło motywację do współpracy przy rozwiązaniu problemu (weryfikacja: ankiety)

Punkt 3.6 Potencjał i doświadczenie projektodawcy

Przykładowy zapis: „Wdrażanie innowacyjnej metody KGR wymaga wsparcia ze strony specjalistów, których zapewni Fundacja Nadzieja dla Rodzin z Torunia prowadząca Krajowe Centrum Konferencji Grupy Rodzinnej”.

Punkt IV Budżet

W budżecie KGR jest jedną pozycją – usługą zleconą „Praca z rodziną metodą Konferencja Grupy Rodzinnej (usługa zlecona)”

Wartość usługi 2950 zł za każdą KGR, np. 15 KGR x 2950 zł = 44 250zł.

Komentarz: w ramach usługi przewidziano także wynagrodzenie dla pracownika socjalnego, który uczestniczy w spotkaniu rodziny w ramach KGR, na którym przedstawia prezentację rodziny, akceptuje plan itp. W większości projektów stawka wynosi 350 zł brutto – tej informacji nie wpisujemy do projektu ponieważ jedyną pozycją jest zlecenie KGR w kwocie 2950 zł.

Prawo zamówień publicznych a KGR

Ustawa Prawo zamówień publicznych nakłada obowiązek przeprowadzania procedur przetargowych przy zamówieniach powyżej 14 euro (podstawa prawna: ustawa z dnia 29 stycznia 2004 r. - Prawo zamówień publicznych, art. 4 pkt 8).

Przyjmując średni kurs euro, ustawa nie będzie miała zastosowania przy zleceniu do realizacji 18 KGR (przy pisaniu projektu należy uwzględnić aktualny kurs euro).

Harmonogram

Jest to na ogół jedna pozycja „praca z rodziną metodą Konferencja Grupy Rodzinnej”.

Komentarz: Najbezpieczniejszym sposobem przy realizacji projektu jest zaznaczenie realizacji zadania w dłuższym okresie, np. kwiecień – grudzień. Z naszego doświadczenia wynika, że lepiej nie rozбивać zadania na poszczególne miesiące z określeniem dokładnej liczby KGR na każdy miesiąc. Należy także przewidzieć, że realizacja KGR w okresie wakacji jest trudniejsza. Proponujemy by projekty zaczynać marzec – kwiecień (działania) a kończyć listopad-grudzień.

Uwaga: Na realizację KGR w jednej rodzinie należy przeznaczyć od 3 tygodni do 1,5 miesiąca.

Wdrażanie KGR – krok po kroku

1. Spotkanie informacyjne dotyczące KGR (dopuszczalne jest przesłanie informatora i późniejsze spotkanie) z kadrami (kadrami zarządzającą) ośrodkiem pomocy społecznej lub powiatowym centrum pomocy rodzinie

2. Decyzja kadry zarządzającej ops/pcpr o wdrażaniu KGR (przesłanie wstępnej informacji o zamiarze stosowania KGR do Fundacji)

3. Konsultacje dotyczące sposobu wdrażania KGR z Fundacją „Nadzieja dla Rodzin”

Komentarz: dalsze etapy wdrażania przedstawiono dla projektów systemowych w ramach PO KL

4. Wpisanie do projektu systemowego w zadaniu aktywna integracja instrumentu: Konferencja Grupy Rodzinnej

Komentarz: Fundacja zapewnia konsultacje, jeżeli jest taka potrzeba dotyczące wpisania KGR do projektu.

5. Szkolenie – osoba zgłaszająca w KGR dla pracowników socjalnych (czas trwania ok. 7h)

Komentarz: Fundacja zapewnia trenera/trenerów, materiały szkoleniowe, ośrodek zapewnia salę na szkolenie.

Koszt szkolenia – 0 zł

6. Wdrożenie dokumentacji projektowej dotyczącej KGR

Komentarz: Fundacja zapewnia całościową dokumentację „unijną” i ewaluacyjną związaną z projektem.

7. Po przyjęciu wniosku do realizacji podpisywana jest umowa na realizację KGR przez Fundację „Nadzieja dla Rodzin” jako usługa zlecona dla ops/pcpr

8. Realizacja KGR

Podział zadań między ops/pcpr a Fundacją „Nadzieja dla Rodzin” związanych z realizacją KGR (na etapie realizacji KGR w społeczności lokalnej)

Fundacja	Przesłanie formularza zgłoszenia rodziny do KGR, wzoru umowy o dzieło dla osoby zgłaszającej (pracownik socjalny)
OPS/PCPR	Pracownik socjalny wypełnia formularz <i>Zgłoszenie rodziny</i>
	Pracownik socjalny/koordynator projektu wysyła zgłoszenie do Fundacji (fax) (oryginał pocztą)
Fundacja	Wyznaczenie przez doradcę rejonowego (pracownik Fundacji) koordynatora KGR do pracy ze zgłoszoną rodziną
	Kontakt koordynatora KGR (pracownik Fundacji) z osobą zgłaszającą (pracownik socjalny)
	Rozpoczęcie pracy z rodziną
	Prowadzenie dokumentacji związanej z pracą z rodziną
OPS/PCPR	Przesłanie do Fundacji podpisanej umowy o dzieło wraz z formularzem danych osobowych i oryginałem formularza zgłoszenia rodziny przez pracownika socjalnego – osobę zgłaszającą
	Współpraca pracownika socjalnego z koordynatorem KGR w zakresie przygotowania prezentacji rodziny, pytania na spotkanie rodziny.
	Udział osoby zgłaszającej (pracownik socjalny) w spotkaniu rodziny
Fundacja	Udział koordynatora w spotkaniu rodziny – wypełnienie dokumentacji z osobami uczestniczącymi w spotkaniu
	Uzupełnienie i skompletowanie dokumentacji, przesłanie dokumentacji do siedziby Fundacji przez koordynatora KGR
	Przesłanie kompletu dokumentacji i rachunku za KGR do OPS/PCPR
OPS/PCPR	Weryfikacja dokumentacji i rachunku

	Przekazanie środków za organizację KGR
Fundacja	Zaksięgowanie środków przekazanych przez OPS/PCPR
	Przekazanie środków za pracę dla osób zgłaszających (pracownik socjalny)

Rola pracownika socjalnego w KGR

1. Zgłoszenie rodziny do KGR
2. Współpraca z koordynatorem (przygotowanie prezentacji, pytania)
3. Udział w spotkaniu rodziny
 - prezentacja rodziny
 - pytanie dla rodziny
 - akceptacja planu rodziny
4. Dalsza praca z rodziną

Komentarz: Do wszystkich przedstawionych powyżej zadań pracownik socjalny jest przygotowany na szkoleniu poprzedzającym realizację KGR w ops/pcpr.

W każdym przypadku kiedy mają Państwo jakieś wątpliwości,
zapytania związane z wdrażaniem KGR prosimy o kontakt

mail: sekretariat@kgr.org.pl

tel. 56- 622 88 44

adres: ul. Warszawska 4/5 87-100 Toruń

Zapraszamy na naszą stronę internetową
www.kgr.org.pl